

Sygn. akt IX Ca 387/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek (spr.)
Sędziowie:	SO Jacek Barczewski SO Mirosław Wieczorkiewicz
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa A. N.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 2663/15,

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach I, III i IV w ten sposób, że nadaje im następujące brzmienie:

„I. oddala powództwo,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.217 zł (trzy tysiące dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu,

IV. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Olsztynie od powoda kwotę 1.882,45 zł (tysiąc osiemset osiemdziesiąt dwa złote i czterdzieści pięć groszy) tytułem kosztów sądowych”;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.303 zł (tysiąc trzysta trzy złote) tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

Jacek Barczewski Beata Grzybek Mirosław Wieczorkiewicz

Sygn. akt IX Ca 387/18

UZASADNIENIE

Powód A. N. domagał się od pozwanego L. S. C. de S. y (...) S.A. oddział w Polsce kwoty 10.724,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że kwota dochodzona pozwem stanowi odszkodowanie za uszkodzenie należącego do powoda pojazdu marki J. (...), powstałe w wyniku zdarzenia z dnia 31 marca 2015 r. Sprawcą szkody był ubezpieczony u powoda A. W., który - kierując pojazdem marki P. (...) - nie ustąpił powodowi pierwszeństwa przejazdu i doprowadził do kolizji.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że uszkodzenia w pojeździe poszkodowanego oraz w pojeździe sprawcy nie korelują z okolicznościami oraz z przebiegiem zdarzenia podanym przez uczestników kolizji. Z tego względu, pozwany zanegował swoją odpowiedzialność za skutki kolizji z dnia 31 marca 2015 r.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2017 r., Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda kwotę 8.041,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty (pkt. I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt. II), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.009,86 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III), nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od powoda kwotę 470,99 zł, a od pozwanego kwotę 1.411,46 zł tytułem kosztów sądowych (pkt. IV).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 31 marca 2015 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki J. (...) o nr rej (...) należący do powoda A. N.. Sprawca kolizji A. W., kierujący pojazdem marki P. o nr rej. (...), posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. A. W. podpisał i przekazał powodowi oświadczenie o treści, że w dniu 31 marca 2015r. ok. godz. 21.00, na skrzyżowaniu w miejscowości L., kierując pojazdem marki P., nr rej. (...), jadąc od strony O., w kierunku L., wymusił pierwszeństwo nadjeżdżającemu z prawej strony skrzyżowania w kierunku O., kierującemu pojazdem marki J. (...) o nr rej (...) - powodowi. Chcąc zjechać z drogi głównej, nie wyhamował i uderzył w przejeżdżającego J. (...). Podał, że w aucie pokrzywdzonego zostały uszkodzone: przedni lewy błotnik, przednie i tylne lewe drzwi, oraz listwy w drzwiach, próg i listwa progowa, nadto obdarty tylny zderzak. Powód zgłosił szkodę ubezpieczycielowi z tytułu ubezpieczenia AC, który wypłacił mu z tytułu likwidacji przedmiotowej szkody odszkodowanie w kwocie 8.311,37 zł. Wobec powyższego powód pismem z dnia 25 maja 2015 r. zgłosił szkodę pozwanemu. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r. odmówił przyznania powodowi odszkodowania. W ocenie pozwanego nie mogło dojść do zdarzenia w okolicznościach wskazywanych przez rzekomych uczestników kolizji. Koszt naprawy pojazdu przeprowadzonej w sposób gwarantujący pełne przywrócenie stanu poprzedniego, z uwzględnieniem stawki roboczogodziny ustalonej na poziomie średnim w regionie (ok. 120 zł netto) i zastosowaniem wyłącznie cen części oryginalnych z sieci producenta wyniósł 16.353,16 zł brutto.

Sąd Rejonowy wskazał, że biegły z zakresu techniki samochodowej oraz rekonstrukcji wypadków K. G. w sporządzonej opinii nie wykluczył, aby do zdarzenia doszło w okolicznościach wskazanych przez powoda A. N. i sprawcę kolizji A. W.. Sąd podzielił pogląd wyrażony przez biegłego i na podstawie wszystkich okoliczności sprawy stwierdził, że pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki kolizji drogowej z dnia 31 marca 2015 r. Z opinii K. G. wynika, że całkowity i uzasadniony koszt naprawy pojazdu wynosił 16.353,16 zł brutto z zastosowaniem części oryginalnych oraz średniej stawki za roboczogodzinę prac naprawczych w dobrej klasy warsztacie w wysokości 120 zł netto. Ponieważ inny ubezpieczyciel z tytułu ubezpieczenia AC wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie 8.311,37 zł, a tym samym na rzecz powoda należało zasądzić kwotę 8.041,79 zł (16.353,16 zł - 8.311,37 zł). O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w części, tj. co do kwoty 8.041,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty (pkt. I) oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu wskazanych w pkt. III i IV wyroku.

Pozwany zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie:

1) art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1, 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. oraz 286 k.p.c. przez newszechstronne rozważenie zebranego materiału i uznanie, że przeprowadzone dowody są wystarczające do uznania roszczenia powoda za udowodnione co do zasady i co do wysokości, w tym uznanie opinii biegłego K. G. za wiarygodną i oddalenie wniosku dowodowego strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego w sytuacji, w której:

a) biegły w pierwszej opinii stanowczo i jednoznacznie wskazał, że do rzekomego zdarzenia z dnia 31 marca 2015r. nie mogło dojść w okolicznościach podawanych przez jego uczestników, ale jednocześnie w sposób nieuprawniony podał, w jakich okolicznościach (niepodawanych przez uczestników zdarzenia) mogłoby dojść do zaistnienia kolizji, co w sposób oczywisty doprowadziło do zmiany oświadczeń podawanych przez uczestników zdarzenia i dopasowania ich do okoliczności wskazywanych przez biegłego, a co w konsekwencji doprowadziło do zmiany stanowiska przez biegłego i uznania, że do zdarzenia z dnia 31 marca 2015 r. doszło w okolicznościach deklarowanych przez uczestników zdarzenia,

b) uzupełniające opinie biegłego pozostają w całkowitej sprzeczności zarówno z opinią podstawową, jak i opiniami biegłych wydanymi w toczącym się przeciwko powodowi postępowaniu karnym,

Powyższe podważało zarówno wiarygodność, jak i rzetelność opinii uzupełniających, wymagało zatem przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego.

2) art. 233 § 1 k.p.c. przez newszechstronne rozważenie zebranego materiału i nienależyte uwzględnienie, że:

a) kilka miesięcy przed deklarowanym zdarzeniem z dnia 31 marca 2015 r. powód miał niemal identyczną kolizję. Przebieg zdarzenia z dnia 31 marca 2015 r. jest lustrzanym odbiciem kolizji, w której powód uczestniczył w dniu 24 listopada 2014 (przez Sądem Rejonowym w Olsztynie toczyło się postępowanie cywilne wytoczone przez powoda i dotyczące omawianego zdarzenia z dnia 24 listopada 2014 r., które zakończyło się prawomocnym wyrokiem oddalającym powództwo w całości, sygn. akt IC 1584/15),

b) rzekomy sprawca zdarzenia A. W. i powód byli znajomymi,

c) A. W. nabył pojazd P. trzy dni przed zdarzeniem za kwotę 500 zł, a po zdarzeniu pojazd P. został szybko zezłomowany (za kwotę 430 zł), co uniemożliwiło przeprowadzenie jego oględzin,

d) zarówno powód jak i A. W. podczas przeprowadzonej w ramach postępowania likwidacyjnego rozmowy wyjaśniającej przebieg zdarzenia zachowywali się nienaturalnie, zasłaniali niepamięcią, podobnie jak osoby, do których rzekomo jechali kierujący (S. K. i K. P.),

e) uczestnicy zdarzenia, byli jedynymi osobami znajdującymi się na miejscu zdarzenia, nie wzywali Policji,

f) w toku prowadzonego przeciwko powodowi postępowania karnego zostały sporządzone dwie opinie biegłych sądowych, którzy wskazali, że do uszkodzeń pojazdów J. (...) oraz Proton nie mogło dojść w warunkach deklarowanego zdarzenia z dnia 31 marca 2015 r.

Podczas gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie uzasadniał oddalenie powództwa w całości, a to przez zastosowanie co do wiarygodności twierdzeń o przypadkowości zdarzenia z dnia 31 marca 2015r. instytucji dowodu prima facie,

3) art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za uszkodzenia pojazd J. (...) w sytuacji gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że do zdarzenia z dnia 31 marca 2015 r. nie doszło w okolicznościach deklarowanych przez uczestników zdarzenia bądź też zdarzenie to zostało spowodowane celowo, co w obu przypadkach wyłącza odpowiedzialność pozwanego.

Pozwany wniosł o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia wydanego na rozprawie w dniu 6 grudnia 2017r. o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu

z opinii innego biegłego na okoliczność ustalenia, czy do uszkodzenia pojazdów P. o nr rej. (...) oraz J. (...) o nr rej. (...) doszło na skutek kolizji z dnia 31 marca 2015 r. w okolicznościach deklarowanych przez jej uczestników, a jeśli tak, to co o tym świadczy i jaki był przebieg tego zdarzenia, czy przedmiotowa kolizja mogła zostać upozorowana (spowodowana celowo)?.

Mając powyższe na uwadze, pozwany wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa także co do kwoty 8.041,79 zł i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za pierwszą instancję w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
- 2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
- 3) ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania, w tym także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Nie negując prawidłowości przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy uznaje, że w części występuje sprzeczność pomiędzy zebrany materiał a ustalonym stanem faktycznym, co w efekcie doprowadziło do wyprowadzenia błędnego wniosku, iż do powstania szkody w pojeździe powoda doszło w okolicznościach wskazywanych przez uczestników kolizji drogowej z dnia 31 marca 2015 r.

W rozpoznawanej sprawie, powód A. N. domagał się zasądzenia od pozwanego ubezpieczyciela kwoty 10.724,47 zł.

Podstawę tego roszczenia stanowiła wg powoda kolizja, do której miało dojść w dniu 31 marca 2015 r. z udziałem należącego do powoda pojazdu marki J. (...) oraz pojazdu (...). Sprawcą przedmiotowego zdarzenia miał być kierowca pojazdu (...)A. W. ubezpieczony z tytułu OC u strony pozwanej.

W odpowiedzi na pozew ubezpieczyciel podniósł, że uszkodzenia w pojeździe A. N. oraz w pojeździe A. W. nie korelują z okolicznościami oraz i przebiegiem zdarzenia ustalonymi po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego.

Sąd Rejonowy w Olsztynie na rozprawie w dniu 16 grudnia 2015 r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych w celu ustalenia czy do wypadku z dnia 31 marca 2015 r. mogło dojść w okolicznościach wskazywanych przez powoda oraz sprawcę zdarzenia A. W. oraz na okoliczności wskazane w pkt. 11 odpowiedzi na pozew (ustalenie przebiegu zdarzenia).

Biegły K. G. w opinii zasadniczej z dnia 3 lutego 2016 r. jednoznacznie wskazał, że do kolizji z dnia 31 marca 2015 r. nie mogło dojść w okolicznościach podawanych przez uczestników zdarzenia. W oświadczeniach spisanych po zdarzeniu, powód i sprawca opisali prędkości z jakimi poruszali się bezpośrednio przed zdarzeniem. Z oświadczeń tych wynika, że uczestnicy zdarzenia poruszali się z prędkością ok. 30 km/h. Kierujący pojazdem (...) (A. W.) zauważył pojazd J. w odległości ok. 10 m przed sobą i rozpoczął gwałtowne hamowanie, które doprowadziło do poślizgu kół. Poruszając się dalej w poślizgu - przednią lewą swojego pojazdu najechał na lewy bok w okolicach środka drzwi pojazdu J.. Takie dane dały możliwość wykonania symulacji z założonymi parametrami, które jednoznacznie wykluczyły możliwość uszkodzenia pojazdu powoda w zakresie opinii technicznej pozwanego oraz analizy dokumentacji fotograficznej (k. 292).

Ponadto biegły wskazał, że charakter uszkodzeń pojazdu J. wskazuje, iż do uszkodzenia mogło dojść pod kątem około 15 stopni. Jedynie taki kąt mógłby spowodować powstanie uszkodzeń drzwi przednich lewych pojazdu J. w zakresie przedstawionym na dokumentacji fotograficznej. Natomiast kąt jaki wskazuje sprawca zdarzenia musiałby wynosić około 52 stopni (k. 296).

Podkreślić należy, że dane przyjęte do sporządzenia tej opinii stanowiły oświadczenia uczestników sporządzone przez nich po zdarzeniu. Dowód ten jest najbardziej zdaniem Sądu Okręgowego miarodajny dla odtworzenia kolizji. Wtedy bowiem uczestnicy najbardziej pamiętają jego przebieg, szczegóły mające istotne znaczenie dla jej oceny.

Zauważyć należy, że w związku z zastrzeżeniami do opinii złożonymi przez powoda (k. 322), Sąd Rejonowy dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego, którą nakazał wydać po dokonaniu oględzin miejsca zdarzenia z udziałem powoda oraz sprawcy zdarzenia A. W. (k. 337).

W opinii uzupełniającej wskazano, że przeprowadzona analiza kolizji z uwzględnieniem opisu jej powstania z udziałem powoda i sprawcy oraz miejsca kolizji wykazała, iż nie można wykluczyć, aby do zdarzenia doszło w okolicznościach podawanych przez A. N. i A. W.. Biegły zaznaczył jednocześnie, że podczas oględzin miejsca zdarzenia sprawca kolizji podał, iż przed zauważeniem pojazdu J. poruszał się z prędkością około 60 km/h (k. 360 i 363). Wskazali również na inny kąt zderzenia pojazdów, aniżeli w wersji pierwotnej podawanej, którą podawali.

Na rozprawie przeprowadzonej w dniu 26 lipca 2017 r., biegły K. G. wydał ustną opinię uzupełniającą (k. 404 - 406).

Biegły wskazał wówczas, że w różnica pomiędzy opinią zasadniczą a opinią uzupełniającą wynika z tego, że za pierwszym razem przyjęto kąt uderzenia podany w zgłoszeniu szkody (30 - 35 stopni), a za drugim razem przyjęto kąt uderzenia wskazany przez uczestników podczas dokonywania oględzin (10 stopni). Biegły wyjaśnił, że szkoda mogła powstać pod kątem uderzenia wskazanym przez powoda i sprawcę ale dopiero w wersji podanej podczas oględzin miejsca zdarzenia (po sporządzeniu już opinii zasadniczej, a przed opinią uzupełniającą).

Nie można nie dostrzec w sprawie tego, że wersja podana przez uczestników rzekomej kolizji, podczas tej wizji, zasadniczo różniła się od wersji pierwotnej, która jednoznacznie wykluczała możliwość zaistnienia zdarzenia w okolicznościach wskazywanych przez strony. Jednocześnie ta nowa wersja stron koreluje z tą częścią opinii biegłego, która wskazuje w jakich okolicznościach (kąt zderzenia pojazdów, prędkość poruszania się przed zderzeniem) mogłoby dojść przy zakresie i rodzaju szkody, która wystąpiła w pojeździe powoda.

W opinii zasadniczej wskazano bowiem, że do uszkodzeń pojazdu J. mogło dojść pod kątem około 15 stopni.

Tymczasem - jak wyjaśnił biegły na rozprawie w dniu 26 lipca 2017 r. - ze szkicu przebiegu zdarzenia dołączonego do zgłoszenia szkody wynika, że samochody uczestników kolizji uderzyły się pod kątem około 50 stopni. Natomiast w trakcie oględzin miejsca zdarzenia powód i sprawca stwierdzili, że do uderzenia doszło pod kątem 10 stopni. Jest to ogromna różnica, której nie da się wytłumaczyć racjonalnymi argumentami.

Poza tym A. W. twierdził, że tuż przed zdarzeniem poruszał się z prędkością około 60 km/h (k. 265).

Tymczasem z opinii zasadniczej wynika, że uderzenie w pojazd J. z prędkością 60 km/h (pod kątem około 50 stopni) doprowadziłoby do obrotu tych pojazdów i znacznie większego zakresu uszkodzeń obu pojazdów, które wówczas prawdopodobnie nie mogłyby odjechać z miejsca kolizji (k. 292).

Powyższe jednoznacznie wskazuje, że do zdarzenia nie doszło w okolicznościach wskazywanych przez uczestników kolizji z dnia 31 marca 2015 r. W opinii zasadniczej wskazano, że przy uderzeniu sprawcy w pojazd J. pod kątem 52 stopni i przy prędkości około 60 km/h, zakres uszkodzeń pojazdu powoda były o wiele większy. Biegły K. G. zaznaczył jednocześnie, że do uszkodzeń wskazanych przez uczestników mogło dojść pod kątem około 15 stopni.

Wskazać należy, że w rozpoznawanym przypadku zmiana zeznań stron w zakresie przebiegu zdarzenia jest znacząca (różnica kąta zderzenia pojazdów wynosi aż 40 stopni) i co znamienne nastąpiła na etapie -po wydaniu opinii zasadniczej przez biegłego K. G..

Niezależnie od tego zauważyć należy, że nawet w pisemnej opinii uzupełniającej, biegły w sposób jednoznaczny nie stwierdził potwierdził tego, czy do zdarzenia doszło w okolicznościach wskazanych przez uczestników kolizji. Biegły K. G. użył sformułowania „nie można wykluczyć” (k. 363), a więc twierdzenia powoda zostały co najwyżej uprawdopodobnione (nie zostały udowodnione zgodnie z przepisem art. 6 kc).

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że oddalił powództwo w całości.

Zmiana wyroku Sądu Rejonowego co do istoty, skutkowałą koniecznością dokonania korekty w przedmiocie kosztów procesu za postępowanie w pierwszej instancji.

Ostatecznie pozwany wygrał sprawę w całości, a więc - stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc - na jego rzecz należało zasądzić 3.217 zł. Na przedmiotową kwotę składa się: 2.400 zł z tytułu wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika pozwanego, 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 800 zł z tytułu zaliczki uiszczonej na wynagrodzenie biegłego.

Na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 83 ust. 2 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 kpc, powód został również zobowiązany do zwrotu kwoty 1.882,45 zł z tytułu nieuiszczonych kosztach sądowych (wydatki na wynagrodzenie biegłego sądowego).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 1 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc w zw. z § 2 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. - w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji. Na zasądzoną kwotę (1.303 zł) składa się 900 zł z tytułu wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika pozwanego oraz 404 zł z tytułu opłaty od apelacji.

Jacek Barczewski Beata Grzybek Mirosław Wieczorkiewicz